

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Skąd brać pieniądze na biznes?

Dr Piotr Kasprzak

Politechnika Gdańska
12 listopada 2025 r.

Organizatorzy

Firma a przedsiębiorstwo

- ▶ Firma i przedsiębiorstwo **to nie to samo**.
- ▶ Firma, to oznaczenie, **nazwa**, pod którą działa przedsiębiorca, czyli osoba prowadząca działalność gospodarczą.
- ▶ Przedsiębiorstwo „rzeczy, które służą przedsiębiorcy do prowadzenia działalności gospodarczej”.

Przedsiębiorczość... co to takiego?

- ▶ **Przedsiębiorczość** - Istnieje wiele definicji tego zagadnienia. Jedną z pierwszych wprowadził do nauki P. Drucker. Przedstawił on przedsiębiorczość jako działalność polegającą na „*wprowadzaniu innowacji tworzących podstawy przyszłego biznesu z najlepszym wykorzystaniem dostępnych zasobów*”
- ▶ Źródło: S. Kwiatkowski, *Przedsiębiorczość intelektualna*, PWN, Warszawa, 2000, s. 87.

Jakie cechy?

- ▶ Co cechuje przedsiębiorstwa?
- ▶ Kim jest przedsiębiorca?
- ▶ Jakie ma cele?

Schumpeter postrzegał przedsiębiorcę jako osobę, która potrafi:

- ▶ Stworzyć nowy produkt,
- ▶ Poprawić jakość istniejącego produktu,
- ▶ Wprowadzić nowe metody produkcji,
- ▶ Otworzyć nowy rynek,
- ▶ Pozyskać źródła nowe źródła zaopatrzenia,
- ▶ Wykształcić nowe formy organizacji przedsiębiorstwa lub całej branży.

Budowa nowego przedsiębiorstwa

- ▶ Sformułowanie pomysłu
- ▶ Uszczegółowienie koncepcji
- ▶ Utworzenie firmy
- ▶ Rozkręcenie działalności
- ▶ Osiągnięcie dojrzałości
- ▶ Wycofanie się

Co jest celem prowadzenia działalności gospodarczej...?

Cel przedsiębiorstwa

- ▶ Celem prowadzenia działalności gospodarczej jest **„maksymalizacja zysku lub wartości rynkowej przedsiębiorstwa”**.
- ▶ Jeżeli ktoś nie jest zainteresowany osiąganiem zysków, może prowadzić stowarzyszenie lub fundację.

Przedsiębiorstwo - co to takiego?

Na czym zależy przedsiębiorcy?

- ▶ Każdej firmie **zależy** na **pozyskaniu** nowych klientów. Jednakże w biznesie ważniejsze jest także pozyskanie klientów **stałych i lojalnych**.
- ▶ Nie jest to jednak możliwe bez stworzenia między firmą a klientami długotrwałych relacji, które byłyby oparte na **wzajemnym zaufaniu**.

Pracuj mądrze a nie dużo...

- ▶ Przedsiębiorczość w nowoczesnym „wydaniu” to:
 - ▶ Opracowanie **nowych** produktów lub nowych kombinacji istniejących produktów lub usług
 - ▶ **Umiejętne** organizowanie zasobów
 - ▶ **Podnoszenie** dobrobytu przez dostarczanie dodatkowej wartości.

Decyzje w przedsiębiorstwie

4 podstawowe grupy decyzji:

- ▶ **Operacyjne** - o poziomie kosztów i w zakresie bieżącego zarządzania finansami (np. płynności);
- ▶ **Inwestycyjne** - dotyczące kapitału;
- ▶ **Finansowe** - o tym jak finansować działalność (strategiczną i operacyjną);
- ▶ **Dywidendowe** - o tym co zrobić z zyskiem, gdy się pojawi.

Co można zrobić z dywidendą (zyskiem) gdy się pojawi?

Decyzje w przedsiębiorstwie

W momencie pojawienia się **zysku** w przedsiębiorstwie można go wypłacić lub zainwestować.

W przypadku wypłaty trzeba będzie go **opodatkować** - podatkiem dochodowym.

Np. firma zarobiła 100 000 zł. Stawka podatku wynosi 19%. Ile trzeba zapłacić podatku?

Zarządzanie przedsiębiorstwem

- ▶ Sukces danego przedsiębiorstwa zależy od sprawnego zarządzania.
- ▶ Współcześnie funkcjonuje szereg definicji pojęcia zarządzania. Jedną z nich proponuje R.W. Griffin, według której jest to „zestaw działań (obejmujących **planowanie**, **podejmowanie decyzji**, **organizowanie**, **motywowanie**, **przewodzenie** oraz **kontrolowanie**) skierowanych na zasoby organizacji (ludzkie, finansowe, rzeczowe i informacyjne) i wykonywanych z zamiarem **osiągnięcia celów** organizacji w sposób sprawny i skuteczny.”

*Źródło: R.W. Griffin, Podstawy zarządzania organizacjami,
Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001, s. 6*

Zarządzanie w 4 krokach

▶ Zatem jak już wspomniano, zakres zarządzania obejmuje:

- ▶ **planowanie,**
- ▶ **organizowanie,**
- ▶ **motywowanie,**
- ▶ **oraz kontrolowanie.**

Źródła finansowania firmy?

To jedno z najczęstszych wyzwań przy zakładaniu firmy.

- **Własne oszczędności** – najprostsze źródło, pełna niezależność.
- **Rodzina i znajomi** – pożyczka lub wspólna inwestycja (koniecznie na papierze).
- **Dotacje i dofinansowania** – z urzędów pracy, PARP, funduszy unijnych, BGK.
- **Kredyt lub pożyczka** – bankowa lub preferencyjna dla firm.
- **Inwestor prywatny (anioł biznesu)** – kapitał + doświadczenie w zamian za udziały.
- **Fundusz Venture Capital (VC)** – dla startupów z dużym potencjałem wzrostu.
- **Crowdfunding** – zbiórka społecznościowa online.
- **Franczyza lub partner biznesowy** – wspólny start z kimś, kto ma zasoby i know-how.

Własne oszczędności

- ▶ Najprostsze i najbezpieczniejsze źródło finansowania, bez zobowiązań wobec innych. Daje pełną kontrolę nad firmą, ale wiąże się z ryzykiem utraty prywatnych środków. Warto dobrze rozplanować budżet, by nie zabrakło kapitału na pierwsze miesiące działalności.

Rodzina i znajomi

- Można uzyskać pożyczkę lub zaprosić kogoś do wspólnego biznesu. To często szybki i elastyczny sposób na pozyskanie kapitału. Zawsze spisz umowę, by jasno określić zasady zwrotu lub podziału zysków.

Dotacje i dofinansowania

- Dostępne są programy z urzędów pracy, PARP i funduszy unijnych, często bezzwrotne. Wymagają dobrego biznesplanu i spełnienia określonych kryteriów. To świetna opcja dla osób bez własnego kapitału, ale proces jest czasochłonny.

Przykład - dotacje z PUP - Powiatowy Urząd Pracy

- ▶ **Kto może otrzymać dofinansowanie?**
- ▶ Dofinansowanie może otrzymać:
 - ▶ bezrobotny,
 - ▶ absolwent CIS,
 - ▶ absolwent KIS,
 - ▶ poszukujący pracy niezatrudniony i niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekun osoby niepełnosprawnej, zwany dalej „opiekunem”.
- ▶ **W jakiej wysokości środki można otrzymać?**
- ▶ Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, mogą być przyznane w wysokości nie wyższej **niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia.**

Przeciętne wynagrodzenie?

► Ile wynosi?

Przeciętne wynagrodzenie?

- ▶ W maju 2025 roku
(najświeższe dane) wynosiła
ona niecałe 7100 zł brutto.

Kredyt lub pożyczka

- ▶ Banki oferują kredyty dla nowych lub działających firm, czasem z gwarancją BGK. Trzeba wykazać zdolność kredytową i przedstawić plan spłaty. To dobre rozwiązanie, gdy potrzebujesz szybkiego zastrzyku gotówki, ale wiąże się z odsetkami.
- ▶ Zobaczmy jak to działa: <https://www.bankier.pl/smart/narzedzia/kalkulator-kredytu-hipotecznego-raty-koszt>

Inwestor prywatny (anioł biznesu)

- Osoba, która inwestuje własne środki w młode firmy z potencjałem. Oprócz pieniędzy często wnosi cenne doświadczenie i kontakty. W zamian oczekuje udziałów lub wpływu na decyzje strategiczne.

Fundusz Venture Capital

- Inwestuje większe sumy w startupy z dużymi perspektywami rozwoju. Pomaga skalować biznes i przygotować go do wejścia na rynek międzynarodowy. W zamian fundusz obejmuje część udziałów i kontroluje postępy firmy.

Crowdfunding

- Pozwala zebrać pieniądze online od wielu osób zainteresowanych Twoim pomysłem. Można oferować produkt, nagrody lub udziały w firmie. To także sposób na promocję i sprawdzenie, czy pomysł ma rynek.

Franczyza lub partner biznesowy

- Daje możliwość rozpoczęcia działalności pod znaną marką lub wspólnie z kimś, kto ma kapitał. Dzięki gotowemu modelowi biznesowemu ryzyko jest mniejsze. Wymaga jednak dzielenia się zyskami i przestrzegania zasad sieci.

Zostań francyzobiorcą Żabki

Własna Żabka, otwórz biznes — Sprzęt i towar, który dostarczymy Ci pod Twoje drzwi i wiele więcej benefitów. Sprawdź. Sprawdź...

Franczyza Da Grasso

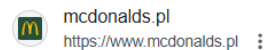
Twoja pizzeria z Da Grasso — 29 lat na rynku. 190 restauracji. Średnio 10+ lat działania. Sprawdź model Da Grasso. Obniżone...

29 lat doświadczenia · Zadawane Pytania · Ty + My = Wszystko Dobrze · Co Oferujemy · O Firmie

AM AM Kebab - gotowy biznes - Start biznesu od 10 tys. zł

Otwórz z nami własny punkt AM AM Kebab i zarabiaj już 17 000 zł miesięcznie przez cały rok.

Franczyza McDonald's®

Zostań francyzobiorcą — Przejrzyste warunki od samego początku. Sprawdź jak to wygląda. Solidny model biznesowy - nasz...

Restauracja · Gdańsk · Otwarte · Zamknięcie: 21:30

Poprowadź własną restaurację · Kryteria francyzowe · Franczyza · FAQ · Zasady McDonald's®

- ▶ Koszty wejścia i prowadzenia franczyzy to mieszanka opłat jednorazowych i cyklicznych oraz nakładów inwestycyjnych. **Polskie prawo nie limituje ich wysokości, a opłaty dla francyzobiorcy są co do zasady kosztami podatkowymi.**
- ▶ Kluczowe komponenty budżetu francyzowego to:
- ▶ **opłata wstępna (akcesyjna)** - jednorazowa płatność za dołączenie do systemu i korzystanie z know-how;
- ▶ **inwestycja w lokal** - adaptacja, remont, projekt, wyposażenie, oznakowanie;
- ▶ **opłaty bieżące** - najczęściej procent od obrotu/dochodów lub stała kwota miesięczna;
- ▶ **opłaty marketingowe** - zasilają wspólne kampanie i działania promocyjne sieci;
- ▶ **technologia** - licencje na systemy POS, e-commerce, aplikacje, wsparcie IT.

Źródło: <https://www.braindesign.pl/ile-kosztuje-franczyza-przykladowe-koszty-dla-popularnych-marek/>

- ▶ Jednorazowe opłaty wstępne w Polsce sięgają od symbolicznych 1 zł (nowe sieci) do ok. 130 000 zł w najbardziej rozpoznawalnych systemach. **Bieżące opłaty wynoszą średnio ok. 5% dochodu netto franczyzobiorcy** i mogą być naliczane od obrotu, dochodu lub jako stała stawka.
- ▶ **Pamiętaj o kosztach ukrytych** - standaryzacja lokalu, dodatkowe prace budowlane, specjalistyczne wyposażenie czy dostosowanie do wymogów sanitarnych i przeciwpożarowych potrafią istotnie zwiększyć budżet.
- ▶ **dostosowanie do standardów marki** - dodatkowe materiały, meble, branding;
- ▶ **prace remontowo-budowlane** - nieprzewidziane poprawki i odbiory techniczne;
- ▶ **wyposażenie specjalistyczne** - np. urządzenia gastronomiczne, medyczne, fitness;
- ▶ **uruchomienie logistyki i zatowarowania** - zapasy startowe i transport;
- ▶ **licencje, pozwolenia i szkolenia** - lokalne regulacje oraz onboarding zespołu.

Źródło: <https://www.braindesign.pl/ile-kosztuje-franczyza-przykladowe-koszty-dla-popularnych-marek/>

Segment inwestycji	Zakres (PLN)	Przykłady marek	Przykładowe opłaty bieżące
Niskokosztowe	do 50 000	Żabka, GETIN BANK, Cosmo Group, Aromas Artesanales	1–10% przychodów lub stałe; wsparcie centralne
Średnie	50 000–250 000	36 MINUT, KOKU Sushi, Centrum Rehabilitacji, Carrefour Express	opłaty stałe 2 000–3 000 zł/mies. i/lub marketing 1,5–6%
Wysokie	250 000–1 000 000	Costa Coffee, Pizza Hut, Domino's Pizza	opłaty franczyzowe ok. 4–6% + marketing 2–6%
Premium	powyżej 1 000 000	McDonald's, Orlen, KFC	opłaty franczyzowe 4–6% + czynsz/najem, wysokie CAPEX

Źródło: <https://www.braindesign.pl/ile-kosztuje-franczyza-przykladowe-koszty-dla-popularnych-marek/>

Przykłady

- ▶ **Ben Pasternak (Australia / USA)**
- ▶ Ben Pasternak założył swój pierwszy poważny startup technologiczny w wieku 15 lat i już wtedy pozyskał finansowanie typu venture capital. Firma, którą współzałożył – Simulate (znana m.in. z produktu „NUGGS”) – zebrała znaczne środki inwestycyjne od funduszy VC.

Dlaczego to dobry przykład: pokazuje, że nawet nastolatek z pasją może przejść do poważnego finansowania i skalowania biznesu.

- ▶ **Ashley Qualls (USA)**
- ▶ W wieku 14 lat Ashley uruchomiła stronę internetową „WhateverLife.com”, gdzie oferowała szablony do MySpace. W ciągu kilku miesięcy zarobiła kilkadziesiąt tysięcy dolarów, a do 17. roku życia jej przychody przekroczyły milion.

Dlaczego to dobry przykład: nie duży kapitał początkowy, lecz kreatywność + internet = realny sukces. Idealny dla młodzieży, bo łatwo zrozumiały i bliski doświadczeniom 13-15-latków.

Na co potrzebne są pieniądze w firmie?

- ▶ Pieniądze to paliwo dla biznesu - bez nich firma nie może się rozwijać, produkować ani płacić rachunków.

1. Start działalności (rozruch)

- Potrzebne na zakup sprzętu, narzędzi, materiałów i rejestrację firmy. To pierwszy krok do rozpoczęcia działalności.

2. Lokal lub miejsce pracy

- ▶ Firma potrzebuje przestrzeni - biura, sklepu, kuchni lub magazynu. Środki idą na wynajem, wyposażenie i rachunki.

3. Towar, surowce i materiały

- ▶ Trzeba kupić to, co będzie sprzedawane lub przetwarzane. To tzw. kapitał obrotowy, który pozwala działać zanim pojawią się przychody.

4. Reklama i marketing

- ▶ Aby klienci poznali firmę, potrzebna jest promocja - reklamy, ulotki, media społecznościowe, strona internetowa.

5. Koszty bieżące

- ▶ Firma co miesiąc płaci za prąd, internet, podatki, transport i inne wydatki niezbędne do funkcjonowania.

6. Pracownicy i współpracownicy

- ▶ Gdy firma rośnie, zatrudnia ludzi - sprzedawców, specjalistów, kierowców. Potrzebne są środki na wynagrodzenia i szkolenia.

7. Rozwój i inwestycje

- ▶ Na rozwój firmy potrzeba większego kapitału - na nowe maszyny, lokale, produkty czy technologie.

8. Badania, pomysły, testy

- ▶ W innowacyjnych firmach inwestuje się w badania, prototypy i ulepszenia produktów, by wyprzedzać konkurencję.

Zadanie dla Was

- ▶ Waszym zadaniem jest założenie firmy i znalezienie pieniędzy na jej funkcjonowanie!
- ▶ Musicie zastanowić się skąd wziąć pieniądze?
- ▶ Na co je przeznaczą? Jakież będą koszty/wydatki w Waszej firmie?
- ▶ Ile tych pieniędzy potrzebujecie?

CZAS NA PRZYGOTOWANIE 20 minut